

Pastiersky list na Šiestu veľkonočnú nedeľu

Mesiac máj, plný nového života, je už dlhodobo venovaný našej Nebeskej matke – Panne Márii, ktorá je povolaná k zvláštnej úlohe: k jedinečnému a neopakovateľnému poslaniu v dejinách spásy a Božej lásky. Stáva sa matkou Božieho Syna a tým sa stala aj vzorom každého materstva. Mária je matkou, ženou, bytím aké Boh zamýšľal stvoriť keď tvoril človeka.

Človek takto nie je výtvorom pochádzajúcim zdola, zo seba samého; je Božím stvorením, dokonca stvorený na Boží obraz, stvorený ako muž a žena (porov. *Gn 1, 22*). Boh sa inšpiroval sebou samým, svojim vnútorným životom, vzájomnou láskou Božích osôb, ktorých láska je natoľko plodná, že je podstatou ich bytia. Preto aj prvé slová, ktoré Boh adresoval stvorenému páru boli: „Plodte a množte sa a naplňte zem..., podmaňte si ju“ (*Gn 1, 28*). V tomto príkaze plodnosti nešlo ani tak o multiplikáciu ľudského rodu, ako keby Boh nemohol jedinou myšlienkou stvoriť milióny ľudí, šlo predovšetkým o to, aby Bohom stvorený pár, poznal vnútornú radosť, keď sa láska milujúcich osôb pretaví do vzniku nového života. Aby človek pochopil, že zmysel jeho života nie je len v ňom samom, ale aj v živote mimo neho. Boh takto prirodzene pripravil človeka k tomu, aby žil viac pre iných, ako pre seba. Tento pocit najlepšie pozná každá (dobrá) matka, ktorá by aj život dala za svoje dieťa. Preto už v prvotnom poslaní, ktoré Boh určil človeku bola plodnosť – teda materstvo a otcovstvo.

Dnes, na Deň matiek si uvedomujeme, že matka má zvlášť vznešenú úlohu – je telesnou schránkou, nie pre niečo mimo seba, ale pre niekoho, ktorý jej tak veľmi patrí, pre nový ľudský život. Je dokonalým príkladom lásky. Materstvo sa takto stáva určitým druhom kňazstva. Ona prináša Boha človeku tým, že pripravuje telo, do ktorého je implantovaná duša a človeka prináša Bohu, aby ho ponúkla späť jeho Tvorcovi. Matky takto neustále menia svet a sú najväčším Božím spolupracovníkom v prirodzenej i nadprirodzenej oblasti.

Matkou, ktorá sa stala najväčšou spolupracovníčkou Boha je Panna Mária, o ktorej Pápež Pavol VI. napísal: „Máriu právom považujeme za cestu, ktorou sme vedení ku Kristovi; človek, ktorý sa stretne s Máriou, nemôže rovnako nestrétnuť Krista“ (*Pavol VI. Enc. Mense Maio, 2*).

A je to práve (tento) Kristus, Slovo, Syn Otca, ale aj Matky Márie, ktorý sa v čase stal človekom, aby sa nám prihovril jazykom nám zrozumiteľným a jasným, láskavým, ale aj ostrým ako dvojsечný meč (porov. *Hebr 4, 12*).

Práve v dnešnú nedeľu slová jej Božského Syna upozorňujú, že vzťah matky a detí nie je len o láskavých slovách, ale že sa láska preukazuje skutkami: „Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania“ a zároveň nám prisľubuje „Ducha pravdy“ (porov. *Jn 14, 15-17*), aby sme pochopili, kde je naše miesto v tomto svete.

V tomto duchu pri dnešnom nedeľnom stretnutí Vás pozývame, drahí bratia a sestry, zamyslieť sa nad hodnotami súvisiacimi so životom a dôstojnosťou človeka. Musíme tak urobiť aj napriek tomu, že sa Cirkvi vytýka, že rozdeľuje spoločnosť náukou „kultúry života“, ktorá je vraj „prekonaná“, ale „Boha treba počúvať viac ako ľudí“ (porov. *Sk 5, 29*) a preto nemôžeme o tom nehovoriť.

Pozrite! Ešte donedávna, by tomu človek neveril, že sa ľudstvo môže dostať do štádia, ktorého sme svedkami dnes, keď sa do popredia a nie nenásilne, prediera rodová ideológia (anglicky „gender“), ktorá si prisvojuje pečať „vedeckosti a tolerantnosti“. Táto atakuje človeka v jeho najintímnejšej sfére. Mnohí z radov Vás veriacich ste v tomto ohľade zmätení a obraciate sa na nás s otázkami, aký postoj zaujať. V prvom rade musíme povedať, že tento pohľad nie je ani vedecký a už vôbec nie tolerantný.

Aj keď rozsah pastierskeho listu neumožňuje komplexne obsiahnuť túto nie ľahkú tému, predsa týmto spôsobom chceme upozorniť na vážnosť témy aspoň niekoľkými myšlienkami.

Svätý Otec aj pri svojej nedávnej návšteve v Budapešti rázne odmietol takéto snahy slovami: „Toto je hanebná cesta „ideologických kolonizácií“, ktoré odstraňujú rozdiely, ako v prípade tzv. rodovej kultúry, alebo stavajú redukujúce koncepcie slobody pred realitu života, napríklad chvália sa ako výdobytkom nezmyselným „právom na potrat“, čo je vždy tragická porážka“ (28.4. t.r.).

Žiaľ, takéto názory útočia predovšetkým na deti, ničiu lásku medzi mužom a ženou, rodinu, ktorú určil a stvoril Boh ako zvláštny dar pre nás ľudí, predovšetkým preto, aby sme si lepšie mohli predstaviť jeho lásku k nám.

Súčasná kultúra sa pohybuje v dvoch extrémoch. Na jednej strane sa kladie prílišný dôraz na vonkajší vzhľad telesnej schránky človeka. Telom chceme zaujať, zvýrazňujúc mužské a ženské črty nepoznávajú hranicu estetiky, slušnosti, zdravia...

Na druhej strane tu máme pohrdanie telom, ktoré údajne nemá žiadny určujúci význam, je iba materiálom, s ktorým si ľudia môžu robiť, čo len chcú a môžu. Táto ideológia potom vedie k šialeným nápadom ako je náhrada pojmov otec a matka výrazmi „rodič 1“ alebo „rodič 2“ alebo jednoducho „rodič“. Niektoré vlády vo svete sa už rozhodli podporovať túto ideológiu a schválili prostriedky, ktoré nútia študentov a žiakov v tomto smere praktizovať takmer až nezmyselné predpisy.

Výsledkom týchto extrémov sú často protichodné názory. Kým na jednej strane počúvame argumenty kde sa rody rozlišujú veľmi striktné a preto muži nemajú právo rozprávať do tém ako je rodičovstvo, materstvo, či potrat. Vraj sú to záležitosti a výlučné právo ženy rozhodovať o tom, čo sa údajne týka len jej a jej tela.

Avšak, tá istá skupina reprezentujúca liberálne pohľady od nás vyžaduje, aby sme akceptovali, že niet rozdielu medzi mužom a ženou, otcom a matkou, že to všetko je len o subjektívnych pocitoch a sociálnom zaradení; o tom, že dôležité je to, kto sa ako cíti.

Nie je viac ako zvláštne, keď muž, ktorý sám seba a iných okolo seba presviedča o tom, že je ženou, vyhral v istej krajine titul „Žena roka“?! Nie je to urážkou všetkých ostatných žien s ich starosťami, bolesťami a radosťami, ktoré sú niektoré aj typicky a výlučne ženské? Nie je choré, aby muži, po tom, ako sa prehlásia za ženy prekonávali športové rekordy v ženských kategóriách, aby mali prístup na miesta, ktoré sú vzhľadom na intimitu ženského tela vyhradené pre ženy, alebo aby boli po násilných trestných činoch na ženách umiestnení do výkonu trestu práve v ženských väzniciach?

Je naozaj normálne hovoriť ľuďom, že v súčasnosti máme viac ako 100 pohlaví a vyžadovať od väčšiny, aby tento fakt rešpektovala a dávala si pozor, ako koho oslovujú, aby niekoho neurazila?

Ak sa zmena identifikácie môže udiat v tak podstatnej oblasti ako je **rod** človeka, všetko ostatné je prípustné ešte viac. V niektorých krajinách sa zachádza do extrému, keď sa zákonmi podporuje, aby sa o týchto veciach mohli rozhodnúť už deti samostatne, bez rodičov a tak natrvalo zmeniť svoj rod ešte predtým, ako sa vôbec môžu reálne zorientovať v tomto svete.

Ak sa bojíme povedať, že nekompletná rodina to nemá ľahké v každej oblasti, ak v strachu, aby sme sa nedotkli citov starostlivých slobodných matiek nepovieme, že rodina bez otca nie je úplná, potom čo možno povedať o domácnostiach, kde sa o deti starajú dve ženy alebo dvaja muži? O čo viac sa komplikuje situácia, keď sa tento zmätok rozrastá o niekoľko desiatok iných variácií?!

Niet pochyb, že niektorí sa v tomto ťažkom a zmätenom rozpoležení ocitli bez vlastného zavinenia. Usilujeme sa ich pochopiť a preto je úlohou spoločnosti a Cirkvi im pomôcť v tejto situácii.

Katechizmus Katolíckej cirkvi jasne učí, že iná orientácia nie je hriechom a ani hriešna. Každá osoba si zasluhuje úctu a rešpekt. Avšak hriechom v tejto oblasti sú skutky, ktorých podstata je egoistická (porov. *KKC 235-2359*).

Drahí bratia a sestry, vieme, že v dnešnej spoločnosti je veľa hnevu, neistoty a frustrácie a nechceme túto atmosféru zvyšovať, či byť netolerantní, len ponúkame náuku Cirkvi aj v duchu dnešných Ježišových slov. Považujeme za potrebné priniesť svetlo aj do tejto oblasti ľudského života, s úctou ku každému v duchu zásady sv. Augustína, že treba odmietnuť to, čo je nesprávne v súlade s evanjelióvymi hodnotami – a nie človeka.

Všimnime si, koľko pozornosti a prísnych pravidiel sa venuje čistote prírody okolo nás. A koľko prírode, teda ľudskej prirodzenosti, v nás? Žeby príroda okolo nás mala množstvo zákonov, ktoré je potrebné rešpektovať a prirodzenosť v nás nie? To vylučuje nielen kresťanská viera, ale aj zdravý rozum. Ako to dopadne, keď sa nerešpektujú zákony prírody okolo nás, to si už so stále vzrastajúcimi obavami uvedomujeme. Myslíme si, že pohrdanie zákonmi prírody v človeku bude bez následkov? Svätý Otec František v encyklike o prírode citujúc svojho predchodcu Benedikta XVI. uviedol, „že existuje ekológia človeka, pretože aj človek má prirodzenosť, ktorú musí rešpektovať a s ktorou nemôže ľubovoľne manipulovať [...] Preto nie je zdravý postoj, ktorý chce „zrušiť“ sexuálnu odlišnosť, pretože sa s ňou už nedokáže konfrontovať“ (*Laudato si'*, 155).

Chceme Vám aj touto formou pripomenúť skutočnosť, ktorá sa nám servíruje v mnohorakej podobe a predovšetkým našim deťom a mládeži. Stretávame sa totiž častejšie aj u nás s názormi „absolutizácie“ slobody. Mnohí si preto právom s obavami kladieme otázku: Je ešte zaručená sloboda výchovy pre rodičov? Je ešte zaručená sloboda slova pre vedcov, akademikov, pedagógov, umelcov, politikov, žurnalistov, ktorí zastávajú názory zhodné s klasickým učením o rodine, človeku?

Uistujeme Vás, že v spoločenstve Cirkvi je miesto pre všetkých, avšak nemôžeme ponúknuť inú cestu, akú nám ponúka Pán Ježiš v dnešnom evanjeliu: „Kto má moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje. A kto miluje mňa, toho bude milovať aj môj Otec, aj ja ho budem milovať a zjavím mu seba samého“ (*Jn 14, 21*).

Drahí bratia a sestry, ďakujeme Vám, že sa usilujete hlásiť k týmto hodnotám aj svojim životom. Prosíme Vás – vždy to robte so slušnosťou a úctou k druhým.

Z príležitosti dnešného Dňa matiek všetkým ženám, ktoré nielen svoje fyzické, ale aj duchovné materstvo chápu ako jedinečnú, nenahraditeľnú službu, patrí naše dobrožičenie a úprimná vďaka – za život i lásku. Všetkým, Vám vyprosujeme silu, aby Váš postoj aj v tejto oblasti bol vždy evanjelióv, teda aj láskyplný voči všetkým, bez rozdielu, pri zachovaní svojej katolíckej identity.

Viliam Judák, nitriansky biskup

Peter Beňo, pomocný biskup